

# NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:  
ORADEA  
Strada Iosif Vulcan No. 4.  
Telefon: 440.

**ZSIDÓ HETILAP**  
Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor — Leiner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:  
Belföldön: Httérzségnek és vállalatoknak 500.  
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,  
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45, 25 ck,  
180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—6 Dollár.

## Akik a genfi világkongresszusról lemaradtak.

Lapunk más helyén tudósítjuk az olvasót a genfi zsidó világkongresszus eseményeiről. Eöztizedekkel ezelőtt elképzelhetetlen volt még, hogy a világ valamennyi államában élő zsidóság összefog, azzal a céllal, hogy egységes szervezet alkosson: a mindjobban elhatárolódó antiszemizmussal szemben. De ami a kihetetlen volt még nemrégiben, az parancsoló szükségé vált, — a változott viszonyok folytán.

Honnan, és kik vesznek részt a világkongresszuson? Mindenekelőtt a világ zsidóságának két hatalmas ága: a csaknem ötmilliónyi amerikai és a három és félmilliónyi számláló lengyel zsidóság. Ez körülbelül az össz-zsidóság felét teszi ki. Ezenkívül még a világ többi részében lakó zsidóság is. A gazdag Amerika elküldte hetven delegátust. Dacára annak, hogy őket aránylag egy ezredrészt sem nyomják onnya, mint a kelet és közép-európai zsidóságot. De van bennük együlérzés. Ezt megmutatták, amikor erkölcslekről és megmutatták, amikor anyagokról volt és van szó. Amerika túl van a tengeren, de azért hiánytalanul és maradéktalanul elküldötte delegátusait. És elmentek a lengyelországi zsidók is. Teljes számmal. Ők anyagilag rendkívül gyengén állanak, de van bennük kollektívitás iránti érzék és ha nagy áldozat is számukra, elmennek a világ zsidóságának parlamentjébe.

Nézünk ezek után kik nem mentek el? Mindenekelőtt a három millió lelket számláló oroszországi zsidóság képviselői. Miért nem mentek el? Talán mert nem tudták, talán mert nem engedték őket. Ők még a splendifer izolált kínos keserves állapotában vannak, ami idővel feltétlenül enyhülni fog. Az orosz zsidóban van kollektív érzés, az tud érezni a többi szerkesztőit fajtásvéreltel.

A németországi zsidóság ugyancsak az ismert politikai okok miatt volt kénytelen otthon maradni.

De nem mentek el a magyarországi zsidók sem. Őket nem a kormányzat nem engedte. Őket a „szivük” nem vitte oda. Hiába az asszimiláció, a szemük előtt lejátszódó rettenet és elrettenő német tragédiája, ők még mindig azt hiszik, hogy struccpolitikával tovább is existálhatnak. Ha az egész világ zsidóságának képviselői összeülnek Genfben, ők nem mennek, mert őket ez „nem érdekli”. Ők csak „valóságilag” zsidók, de fajlag turánok. Turáni a pesti lipótudrosi zsidó és turáni a pesti ortodox zsidó is. Egyben „turánok”, az ősi turáni átok, megfogta őket, Nem tudnak békesen élni, az együvértarozás érzése idegen nekik. Olimpádra igen, de ahol dönteni fognak életük és a jövőjük felett — oda nem mennek. Genfben nem mentek el. És nem ment el a hozzájuk oly „fajrokon” ardeali zsidók egyrésze sem, szabatosabban, az ortodoxok. Ezek meg dérrrel-durrall hirdetik,

hogy van zsidó kollektívum, de amikor rákerül a sor, akkor vagy elbujnak az „ort.” paten/trozott jelszava mögé, vagy — jelöltelik magukat és azán itthon maradnak. Itt még a komolyság is hiányzik, amely okvetlenül szükséges, az ilyen nagyhorderejű zsidó kérdésben.

De nem baj! Azért a genfi világkongresszus sikere kétségtelen, mégha Budapest nem is vesz rajta részt és ha az ardealiak egyrésze le is maradt. Végeredményben egy olyan kiváló orchesterben, ahol annyi primhegedős van, néhány gyenge „kontrás” hiánya igazán nem vehető észre! Nem bizony!

A világszidóság képviselőitől részvétele mellett

## Ülésezik a genfi zsidó világparlament

A világ minden részéből tizezrével érkeznek üdvözlések — Paul Boncour és lord Robert Cecil szenzációs üdvözlő levelei — Nahum Goldman hatalmas referátuma a zsidóság helyzetéről

A világtörténelem folyamán több ízben előfordult már, hogy a szétszórt zsidóság össze akart fogni. Nem is csodálatos ez, mert hiszen, csaknem azonos sorsban élő, egy fajhoz tartozó és istent egyformán imádó emberek összefogása, inkább természetes valami, minthogy külön magyarázatra szorulna.

Az utabbi történelemben, a híslória egyik legnagyobbosabb alakja, Napoleon császár hívott össze egy zsidó világparlamentet, amely 1807-ben össze is ült Párisban. Ezen a „senhedrin”-nek nevezett gyűlésen, a francia zsidóság képviselői kivül, a német és olasz zsidóság képviselői voltak részt. Napoleon hatalmi szavával ült össze ez a XIX. század bell zsidó „parlament”, emellyel a zseniális császár, a világ zsidóságának rokonszenvét akarta megszerezni és amely hívatott lett volna arra, hogy törvényi alapon és évezredes zsidó törvényeket módosítson. Napoleon grandiózus és korának dimentióit messzi tulszárnyaló tervnek, nem volt sikere. A zsidó világparlament, a császári szóra összeült, de nem szólt alkotót. Utána következett, a mult század második felében a „felvilágosodás” korszaka, a ragyogónak hitt emancipáció, amikor a világ uralkodói úgy vélték, hogy az egyenjogúsítással fölöslegessé válik, a zsidók összefogása és a zsidóság maga is úgy vélte, hogy nem szükséges többé, a szétszórt zsidó ságot, egy eszmébe egyesíteni, mert ahány ország, annyi célkitűzés, annyiféle bánásmód és annyi másféle perspektíva. Hogyan is gondolhatta volna, a teljes emberi szabadságot élvező olasz, vagy francia zsidó, hogy az elnyomott cári zsidósággal összefogjon? Csak egy váteszi erejű férfi volt 40 évvel ezelőt, Herzl Tivador, aki sürgette ezt az összefogást, de a clonistákon kívül, mások csak mosolyogtak a profétai jóslatokon és nem hittek benne.

De a történelem forgandó kéréke másfelé lendült, másfelé, ahol a világ remélte. A változó világ forráságára a zsidóságnak is választ kellett találni: az augusztus 8-án Genfben összeült zsidó világkongresszus! Történelmi pillanatokban, történelmi feladatok. Korszakot jelentő időkben, súlyos feladatok. De mennyire ma az in-

dulás. Most nem Napoleon parancsszava az, amely egybetereit a zsidóságot, hanem a francia császárnál is hatalmasabb erő: a zsidó köteleesség, a zsidó jövőbe vetett töretetlen hit! Ma már minden zsidó érzi és tudja és legjobban a felelősök, hogy ha mi magunk nem igyekszünk segíteni magunkon, akkor senki a világon nem segít. És ezért a felismerésért, történelmi jelentőségű a genfi zsidó világkongresszus!

A megnyitó.

Harminckét ország zsidósága küldötte el képviselőit, akik 219 delegátust küldöttek ki, a világ minden tájáról. Hét millió zsidó nevében és megbízásából gyűltek össze, hogy a világ zsidóságának sorsát és az önségiés módját, az összefogás mikéntjét megállapítsák. Minden államai és mindenfellegős képviselve van.

Szombaton augusztus 8-án, este 9 órakor kezdődött. Az emelvényt Svájc, a genfi kanton és a kék fehér lobogók díszlik. A kongresszus végrehajtó bizottsága a terembe lép. Dr. Stephen Wise-át és Dr. Nahum Goldmannal az élen. A delegátusok és a megjelent több száz vendég viharos tapsal üdvözlük a belépőket. Majd az elnöki asztalhoz ül középen Dr. Stephen Wise, jobbján Louis Lipsky, balján Julian Mack az amerikai legfelsőbb bíróság egyik tagja. Mellettük Rappard professzor, a genfi egyetem rektora és Svájc népszövetségi delegátusa, Hudson professzor, Emil Ludwig, Salom Asch, akik a kongresszus világhírű vendégei.

Dr. Stephan Wise beszéde

Dr. Stephen Wise sechejanu-val kezdti nagyszabásu megnyitó beszédét, amelyet angolul mond el.

Előbb vázolta a zsidó világkongresszus alapveleit és célkitűzéseit, majd kijelentette, hogy a zsidó világkongresszus állandó intézménye és legjobb eszköze lesz a zsidóságnak arra, hogy vadoimat szervezen az antiszemizmussal támadásaital szemben és egyidejűleg a zsidók polgári és népkisebbségi jogainak védelmét is szolgálja. A zsidó világkongresszus nagy mértékben

hozzájárulhat a zsidókérdés előbbreviteléhez és a zsidó nemzeti otthonnak Palesztinában való kiépítéséhez. Az európai és amerikai zsidóság a mai napig tökéletesen egy szálaléki sem fordította a palesztinai nemzeti otthon felépítésére.

Mélyen sajnálom, hogy a szövetséges és a német birodalom zsidósága nincs képviselve a világkongresszuson. Táruva nyitva a kapu minden ország zsidósága számára.



Stephen Wise

hogy résztvegyenek a világkongresszuson és bármikor jöhetnek azok a szervezetek is, amelyek eddig nem helyeselték eme kongresszus összehívását.

Világosan és nyíltan áll a világ előtt, hogy a kongresszusiól távol áll annak számukra, hogy zsidó államot az államban vagy valamelyes államfőlléti képzetel alkossanak.

A zsidó világkongresszus nem akar mást, mint mérlegelni a zsidóság politikailag és anyagilag súlyos megtámadott pozícióit és tisztázni, melyek azok az eszközök, amelyeket az elmerüléssel fenyegetett zsidó néprétegek megmentésére meg kell ragadnunk.

A megnyílt beszéd után felharsan az ünneplés vihára. Utána Ehrler tanácsos, a genfi kanton, Ceyer, a svájci hílközségek szövetségének elnöke, a svájci zsidóság nevében köszöntötte a kongresszust.

A palesztinai zsidóság nevében Dr. Ben Zion Mossinson tartott üdvözlő beszédet. Rappare professzor, mint világpolgár üdvözlötte a kongresszust és súlyos szavakkal ítélte el a túrelméletet és sikraszállott az emberi szabadságjogokért. Tomboló lelkesedéssel ünnepezték ezután Salom Asch-t. Ünnepezték Izrael Zangvil övegyét is, aki színlén megjelent az első világkongresszuson.

**Paul Boncour feltűnést keltő levele**

A megnyíltan felolvasták Lord Robert Cecil, volt angol miniszter és a Népszövetség Ligák Világszövetsége elnöke levelet, majd Paul Boncour, Franciaország állandó népszövetségi miniszterének levelet. Különösen mély hatást keltett Boncour levele, aki a következőket írta:

"Mint Franciaország képviselője a Népszövetség tanácsában, szerencsém volt felismerni hangomat a nemzetközi üdvözlő híftésvéreik érdekében. Amikor ezt tettem, hazámnak egyik ősi hagyományához maradtam hű. Nem tudtam elfelejteni, hogy Franciaország volt az első, mely már a forradalom előtt, Turgót miniszterére alapmanicipálta a zsidókat nemzeti keretekben. Nemzetközi keretekben ugyancsak Franciaország volt az első a világon, mely felgöngyölytette ezt a kérdést. Az 1878-as berlini kongresszuson, amikor arról volt szó, hogy életet adjanak az új nemzetiségűeknek és új országoknak, mint amilyen Szerbia, Románia és Bulgária, — Franciaország nemzeti életének egy másik tradíciójához híven, a nemzeti felismerkedés előharcosa volt. És ezen alkalommal a nemzeti felismerkedés mellé helyezte a zsidók joggyógyításának elismerését. Sosem szenvedett kárt az a barátság, amely Franciaországot a fenti államokhoz fűzte és fűzi ma is, azon kívánság miatt, amelyért akkor Franciaország felismerte a zsidókat. Még kevésbé hallgathat Franciaország, amikor egy egész fajt felfedezés alapponjtává, melynek elméleti alapjairól nem akarok itt beszélni, de amelyek következményeit rettenetesen tartom".

Levéllileg, illetőleg táviráttilag üdvözlőlék a kongresszust: dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke, M. M. Ussiskin, a Zsidó Nemzeti Alap és a cionista Actions Comité elnöke, Meir Dizengoff tel avivi főpolgármester az egész városi tanács nevében, Andre Spire francia zsidó író, Lion Feuchtwanger, William Green, az amerikai munkásföderáció nevében, prof. Simoń Dubnov, a világhírű zsidó történelész, továbbá a nagybillanial cionista föderáció, az amerikai ortodox rabbik szövetsége, a zsidó frontarcosok világszövetsége stb.

**Nahum Goldman dr., a Comité des Delegations Juives genfi főmegbízottjának nagyszabású referátuma**

A diaspora országában a zsidóság nem ura sorsának. Az emancipáció óta a zsidóság helyzetét az általános fejlődés tendenciái határozzák meg és a zsidóság inkább maga a tárgy, mint alanya a sorsának. A világ-háború után azt hitték, hogy sikerülni fog egyszerre jogrendet teremteni a népekkel való együttélésben. Az utóbbi évek azt bizonyították, hogy ez a hit illúzió volt. Egy történelmi folyamatra drámat fázisában állunk és mi vagyunk annak első áldozatai. Mindenütt gyenge kisebbség vagyunk. Ahol lábbal tiporják a jogot, elsősorban velünk szemben nyilvánul meg a jognélküliség uralma. Helyzetünk ma rosszabb, mint századokkal ezelőtt. A háború után olyan országokban is polgári jogokhoz jutottak a zsidók, ahol addig nem voltak ennek birtokában. Ezt a jogot a különböző békeszerződések biztosították és garantálták a Népszövetség. De a Népszövetség gyenge és nem bírja végrehajtani a kisebbségek védelmét. A Harmadik Birodalom kiutasításával egyetlen európai állam sem jelentette ki hivatalosan a nemzetnek a zsidók egyenjogúságát, de gyakorlatilag d'landon lábbal tiporják azt. Sok ország kormányja látni, sőt támogatja az anti zsidó intézkedéseket és bojkott terroret. A zsidókérdés olyan súlyos lép fel ma Európában, amire hasonlót századok óta nem volt példa. Európa szívében zsidó milliók élnek, mint üldözött páriák. Gazdaságilag elnyomják őket és úgy bántanak velük, mintha idegenek volnának. A világ közvéleménye pedig, amely egyetlen fellebezési fórum, egyre közömbösebb.

A nemzetközi zsidókérdés az egész világ zsidóságának égető problémája. Mert a nemzeti szocializmus az egész zsidóságot állítja pellengére és bárhol izgatnak a világon a zsidók ellen, ott benne van a keze a nemzeteknek is.

Egyes zsidók tévednek abban, amikor azt hiszik, hogy újból fel lehet állítani a gettót a Németországban. A gettóból való visszatérés utja nincs többé. Nem lehetséges azért sem semmiféle kompromiszum a nemzeti szocialista politikával és folytatni kell a harcot ellene mindaddig, amíg a német zsidóság nem lesz újból jogainak teljes birtokában. A zsidóság nem hagyhatja el pozícióit egyetlen országban sem, mert történelmileg nőtt bele ezekbe a pozíciókba és joga van azokat megtartani. Palesztina felépítése is csak úgy lehetséges, ha erős galúti zsidóság áll mögötte.

Az orosz szövetségben egyenjogósítva vannak a zsidók. Nincs ott antiszemitizmus. De ennek dacára, üldözik a cionistákat és a héber nyelvet, meg a vallási intézményeket és akik ki akarnak vándorolni, azoknak lehetőségét sem adnak arra, hogy kivándoroljanak.

A zsidók egyenjogúsága a nyugateurópai és amerikai országokban, mindenütt ahol a demokrácia tartja magát, de a fasziista Olaszországban is, érintetlen maradt mind- eddig. De a távoli országokban, mint Jénen, Afganisztán, Mandukuo, napirenden vannak a zsidóüldözések.

Nem szabad azért kétségbeesni. A történelem türelme és üdrnitására tanított bennünket. Azok az eszmék, amelyek ma védelmünket hivatottak előlítani, ha pillanat-

nyilag háttérbe is szorulnak, mint népti jogok, Népszövetség, kisebbségi jogok — örök örökséjük. A zsidóság ezt az időt is tud fogja élni. Csak meg kell szervezzük erőnket. Mi együtt szenvedünk a jog eszméjével, mely ma maga is szünetel. A jog eszméje holnap győzni fog.

A kongresszusra mély hatással volt Nahum Goldman beszéde és utána hosszasan ünnepezték.

**A kongresszus elnöksége**

Elnök: Jultan Mack, amerikai főbíró, tagjai: Rabbi Brodt, Dr. Fischer József, Dr. Nahum Goldman, Jeffreykin, Louis Lipsky, S. Meyer, Dr. Mossinson és végül a kongresszus összehívója Dr. Stephen Wise. A romániai delegáció elnökévé Dr. Mayer Ebert választották meg.

**Leigazolják a delegátusokat**

A kongresszus igazoló-bizottsága megkezdte a delegátusok mandátumának érvényesítését. Csehországoktól 10 delegátus képviselt, köztük a köztársaság zsidó közéletének legkiválóbb képviselői, mint dr. Angelo Goldstein, dr. Max Brod, dr. Chaim Kugel képviselő, A. Fischer mérnök, a zsidó párt elnöke stb. Ausztriát a következők két delegátus képviseli: Robert Stricker, Josef Eránkel, dr. Moritz Harnik, dr. Josef Rosner, dr. Saul Sokal, Ernst Stianus, dr. Izrael Waldmann. Jugoszlávia képviselőiben: dr. Isak Aikalay grandbíró, dr. Alex Licht, a cionista szervezet elnöke és dr. Frierth Pops, a hílközségek országos elnöke jelent meg a világkongresszuson. — A lengyel zsidóság 39 delegátust küldött a kongresszusra, akik között az összes zsidó pártok képviselve vannak a baloldaltól egészen az acudáig, — A belga zsidóság nevében: Numa Torczyner, a cionista szervezet elnöke, Izidor Lipschütz, dr. Leon Kubowitzky és Mau Podiatzky jelentek meg a kongresszuson. — Az amerikai zsidóság 70 tagu delegációt küldött a zsidó világkongresszusra, akiket szabályos választások során választottak meg. — Kanada négy, Bulgária két delegátust küldött ki. — A chilei zsidóságot: Michael Grafeuer képviseli. Donzig szabaddal em elküldte delegátusát a kongresszusra. — Az angol zsidóság nevében 16 kiváló zsidó közéleti férfi érkezett Genfba, míg Ödröjországból Leon Rananati szaloniki hítközségi elnököt, Isak Canelli és dr. Halevy-t küldte ki képviselőikben.

**Furcsa ítélet egy palesztinai örség ellen. Jeruzsálem.**

A tanácsok folyton megújulnak. A kormány nem tett többet, minthogy a rendőrséget szaporította és újabb katonai egységeket hírolt az országba. De ezek az intézkedések nem bizonyultak elégnek, így történt, hogy zsidó telepek, nagyobb kiterjedésű vállalatok saját számlájukra fogadtak fel ördöket. Ezzel kapcsolatban a következő eset történt: Két zsidó ört, akiket fegyverviselés miatt elfogtak, hat és hét évi fogságra ítélték. A két ört Aron Nahaminnak és Chaim Maufes-nak hívták és egy kölfaragó üzem fogadta fel őket örzésre, mivel a vállalat ellen kétszer is kísérletet meg támadást és gyújtogatást. Az ördöket tiltott fegyverviselés miatt ítélték el ily szigoruan, ami a palesztinai lakosság körében nagy felháborodást keltett.

**Vizsgázott híftantanár, szárnyas metszői képzettséggelállást keres. Cim: a lap kiadóban.**

**Az egyiptomi »Phönix« is tönkrement. Kairó.** A »Phönix«-nál biztosítottak panaszára, a kairói »Phönix« ellen megindították a csődelfárat. A Phönix ügyvédje azt igyekezett bizonyítani, hogy az egyiptomi társaságra nincs kihatással, a külföldi testvérvállalatok és az anyelvezet bukása. A bíróság nem fogadta el ezt a érvelést és a kairói »Phönix«-et is csődbejuttatottak jelentette ki.

Vásároljon az új előnyös fizetési feltételek mellett szerencsés **„AURORA“** sorsjegyet **„Uranus“** Oradea, Str. Avram Iancu No. 2.

**A berlini nemzetközi zsidó teniszverseny győztesének. P. Ziszovits Lenkének nyilatkozata a »Népünk«-nek**

**Milyen a berlini felsőbb zsidó tízezer élete a horogkereszt uralma alatt?**

A Bar Kochba teniszklub épületén kék-fehér lobogó leng — A cionista szervezet háromemeletes épületében lázas munka folyik — A Bné Brit páholy márványpalotája és pntek estje a 26 éves rabbi vezetésével — Hogy nézett ki az olimpiádi megnyitó? — Hogyan élnek tiszszobás lakásban cselédség nélkül? — A nagy nemzetközi zsidó teniszversenyben, Ziszovits Lenke lett a győztes bajnoknő

— A »Népünk« eredeti interjúja —

Oradea. Az utóbbi hetekben a világ valamennyi újságja nagy cikkben foglalkozott egy zsidó nemzetközi sporteseményrel. Telán valamikor »régen«, mondjuk a nemzeti szocializma éra előtt, egy-két sorban emlékeztek volna meg róla. Ma azonban esemény: a zsidó sportvilág hatalmas fejlődésen ment át. Nehéz tolu ponnénkre ez a szó, de le kell írjuk: szalonképes lett. Azá feltűnt ez események. Micsoda metamorfozison kellett átmenni a zsidóságnak Németországban és másutt is, milyen lelki tisztulólázon, amíg eljutott odáig, hogy a berlini Bar Kochba sportklub nemzetközi teniszversenyére az egész világ sportközönsége felfigyelt.

Ma már anachronizmus vitatkozni a fölött, hogy ez »komoly« dolog-e vagy sem. Szerves része lett az emberi együttélésnek és mert a zsidó fiatal korosztályoknak testi és lelkiismeretük és mert görnyedt gerincet kiegyenesít és a gettó-mentálitás régebbi értelmezésének egyik tagadója: komolyan kell vegyük, mint zsidó életmegújulásat.

**A berlini Bar Kochba nemzetközi teniszversenye**

Az összes lepok hozták, a berlini »Jüdische Rundschau« éppen úgy irt hasábkot róla, mint a román, magyar, lengyel, vagy angol zsidó lapok. A berlini Bar Kochba sportegylet nemzetközi teniszversenyt rendezett és a női egyea első díját egy romániai zsidó asz-

**Togal**  
gyorsan és biztosan hat  
**RHEUMA / KÖSZVÉNY**  
ISÁSZ, GNIPPA, IDEG-ÉS FEJFÁJÁS  
és minden más húlése megbetegedésnél  
Idült esetekben is a legjobb eredmények!  
A Togal kiküszöböl a szervezetből a  
káros bomlási termékeket.  
Csakánjon egy komoly Togal-kurát.  
Gyógyszerárakban és Drogeriákban.

**Beteg vagyok.**

**A »Népünk« eredeti palesztinai tárcája.**

Amikor Tel-Avivban sétáltam mentem azt láttam, hogy mejdnem minden házon orvostáblák vannak. Mindenütt orvosok és megint orvosok! Miből élnek ezek? Miből?

— Izrael gyermekei — mondotta egy in-formátorom — egymásból élnek. Nem tudtam megérteni, hogy ez vonatkozik-e orvosokra is, de egy körülmény, amely közebejtött felvilágosított arról, hogy az orvosoknál is így van ez. Ugy történt, hogy egy szép napon erős fejfájásra ébredtem. Rendszerint egy két port vettem be fejfájás ellen. Most is ugy tettem és bevettem egyet — egyet mindazokból a készítményekből, amelyeket az ország különböző gyógygyógyárai készítenek. De egyik sem segített.

Találkoztam egy berlini ismerőssel, akinek elpanaszoltam bajomat. Milyen zugást érez? Milyen égést? — kiáltozott rám izgatottan fiatal barátom. Vigyázzon! Palesztina az az ország, ahol minden elképzelhető tropikus betegség meg lehet heloni. Kolerát, tifuszt, malyegezett bizonyítani, hogy az egyiptomi társaságra nincs kihatással, a külföldi testvérvállalatok és az anyelvezet bukása. A bíróság nem fogadta el ezt a érvelést és a kairói »Phönix«-et is csődbejuttatottak jelentette ki.

— Mit parancsol? — kérdezte egy asz-szony németül.  
— Szeretnék a Doktor uralmá beszélni.

— Oh, a doktor ural — mondotta örömmel — foglaljon kérem helyet egy pillanatra.

Ezután megjelent az orvos, kinek arcán az öröm mosolya látszott jövelem miatt és bevezetett a rendelésőszobába. Ott lefektetett egy kanapéra, belenyomkodott a beleimbe, megcsiklandozta talpamat, megkopogtatta fejemet, megdobogtatta szívemet, megvizsgálta tüdőmet és pulzusomat, mondám sokszor az »a« 1 számoltam 1, 2, 3, 4, 5, vérvizsgálatot is vett és a mikroszkopi vizsgálat után azt mondotta: — Önnek egy különleges trópusi betegsége van. Vétesen Röntgenfelvételt és még számos különleges analízist is kell csináltasson. Megadta egy röntgenológusnak a címét meg egy bakteriológusét. Fízelttem neki az egészért egy font sterlinget.

Másnap voltam a röntgenológusnál, akinek két felvételt készített a tüdőm körül. A bakteriológus (zár borítékban) két és egyegyed fontot kapott. Visszamentem az első orvosomhoz. Megnézte a Röntgent és így szólt:

— Kedves barátom, Önnek kórházba kell menni. Mindenesetre jöjjön el holnap holnap, amikor is másik két kollégával, — együtt konziliumot fogunk tartani. A mostani vizitelt, mivel ez már a második, csak háromnegyed fontot fizet.

Másnap megtörtént a konzilium. Az orvosok suttogtak. Eredmény: megállapítottuk, hogy Önt napuszrés érte.

— Mi?? — napuszrés, most télviz idején?

— Ne izgassa fel magát fiatalember, Ön nem ért az orvosi tudományhoz. Önnek napuszrésa van és punktum. A konziliumért Önnek

**Milyen az élet Berlinben?**

Kérdeztük Poppenné, Ziszovits Lenkét, aki lekötözött kedvességgel fogadott és állott a »Népünk« rendelkezésére:

— Politikáról nem beszélhetünk, mert nem vagyok benne vezrálás. De a mostani berlini zsidó életről beszélhetek, meg arról, hogy milyen egy ilyen zsidó sportesemény. Egyszerűen jellemezhetem a berlini zsidóságot: csodálatos emberek. Ezt a szót nyugodtan használhatom, mert helyzetük valóban nem hasonlítható össze azazal az idővel, amikor még fogak birtokában voltak. De azért csodálatos vitalással dolgoznak és még csodálatosabb, hogy van kedvük és idegük ahhoz, egy ilyen nagyszerű versenyt rendezzenek.

Akik ahhoz vannak szokva, hogy a zsidó sportegyletek, milyen keserves nehézségekkel küzdenek mifelénk, azok bámulhatnak azon, — ahogy én is bámultam és nem tudtam hova lenni a csodálatlól — amikor megláttam a Leibnitz strassen levő klubépületet. Ez az ucca, a Kurfürstendam-m-nak, tehát Berlin egyik legelőkelőbb részének egy mellékúccja. Klubhelyiség titkárokkal, teljes és nagyszerű apparátussal, nyolc ragyogó házi teniszpályával.

Erre mifelénk, a leggazdagabb fővárosi, előkelő sportklubok nem néznek így ki. És micsoda rend és milyen fegyelm. Ahogy ezt a német zsidók megtanulták azokól, akik őket annyira nem szeretik. Meg kell jegyeztem, mint érdekességet, hogy két Bar Kochba klub létezik. Az egyik a frontarcosoké. Ez az az számtalansok klubja (a bajnoknő nem tudja talán, hogy ezek a Neuman-féle gyászvitézek) a másik, amelyben én játszotam, az a cionista klub.

A klubépületen kék-fehér lobogó és általában megjegyezhetem, hogy a zsidók szabadon viselhetnek zsidó jelvényeket, zsidó zászlókat kitűzhetnek, inkább a horogkeresztet nem szabad nekik.

Ebben a klubban tömörült össze az előkelő berlini felsőbb zsidó tízezer is, akik a hiltéri uralom előtt az ugnevezett »bleu weiss« klubba tömörültek, amelynek sok, igen előkelő árja tagja is volt. Ez egy hallatlan eleganciával berendezett klub volt, ehonnan a zsidókat kiléptették. Most 500 tagja van a Bar Kochbanak. Salommal üdvözlök egymást és dívankon halva a cionista eszméit!

**Volt talán a cionisták között is?**

— Igen, voltam, a Meinelcke-strasse 10 alatt levő hatalmas épületben, amely ugy néz ki, mint egy kis minisztérium. Az összes

öt fontot kell fizetni. Közben intézkedni fogunk, hogy egy kórházba felvegyék.

Felíztetem az öt fontot és elhagytam a szobát. Fejem borzalmában fájt tovább is és épen ugy szédültem mint korábban. Végül belepem egy gyógyszerárba. — Menjen egy régen itllakó orvoshoz — és megadta az illető címét. Amikor az orvoshoz bementem, megnézte a nyelvemet, megrázta a pulzusomat és így szólt: — Önnek egyszerű fejfájása van. Ön felizgatta magát, és kissé fáradt a szórakozásoktól. Felrokk Önnek egy gyógyszer és minden elmúlik majd. A vizit összeveszt garasba kerül. A por használt. Lefekvés előtt még egy port bevettém és amikor felébredtem, ugy éreztem magam, mint a hal a vízben.

Ejszaka viszketésre ébredtem. Bedörzsöltem magam szeszal, majd egész testemen apró kiütések jelentkeztek. Emlentem egy bőrgyógyászhoz. Ez megállapította, hogy fejfájás elleni portól van az egész. Felírt egy szert, amely két nap múlva használt is.

Ezután igen erős gyomorfájalmak jelentkeztek. Forró kendőkkel próbáltam gyógyítani, de nem segített, elmentem egy idősebb belgyógyászhoz. Kiderítette, hogy ez a gyomor-fájás atól a szertől van, amelyet a kiütések ellen kaptam, orvosságot irt fel és biztosított arról, hogy nemsokára minden elmúlik. Így is történt.

Azután a szemem kezdtek fájni. Valami köd fedte meg őket. Egy szem-specialistához mentem, aki megállapította, hogy a gyomor elleni szer túl erős volt, azért fájnak szemem. Valamit bespriccelt szemembe és egy szemüveget rendelt. Amikor felvettem az

250

emeleteken irodák, a palesztinai ügyeket intézik itten, a kivándorlást, a különböző alapokra való gyűjtést. Rendkívül élénk, munkakedv, rendszeresség, ha nem tudná az ember, hogy sokan nem önszánlúkból mennek, akkor azt híhetnék, hogy egy boldog nép, boldog életmegnyitása. De voltam másutt is.

**Péntek esti keddus »nyugati« melodiával, sapkával és kalap nélkül...**

Igy például voltam egy péntek esti vacsorán, amelyet a Bné-Brit páholy helyiségében rendeztek. Csodálatos helyiség ez. Hatalmas márványtermek, bámulatosan elegáns berendezéssel. El kell mondjaim, hogyan folyt le a vacsora.

Az asztalón ült egy rabbi. De milyen rabbi? Aki úgy képzeli, hogy egy szakális bácsi, a — rabbi, az nagyon léved llyet sem látul mifelénk. Max Nussbaum-nak hívják, egy „édes pofa”, 26 éves borotvált arcú fiatal ember, aki tenniszreket és — táncol is. El is neveztem „tangórabbinar-nek”. Egyszóval ez a fiatal rabbi ott ül az asztalón és előtte nagy péntek esti kalács. Körülte nagy ezüst kandallóberékben gyertyák. Minden férfi terítke mellett, fekete papír-sapka. Valami furcsa „nyugati” melodiával elmondta a keddust, erre a férfiak felbörtöltek a sapkát. Az étkészéshoz letették. Majd elmondták az étkészés utáni imát, szintén sapkában. Voltunk vagy nyolcvan. Férfiak, nők, s mindenki nagyon elegáns volt. Igar, hogy ez a réteg, ez ugynevezett Berlin W. zsidói, akik még most is gazdagok, ha el is veszítették jórészt annak, emjük volt.

**Howy ma egy gazdag ember él!**

A Bar Kochba klubtól nem messzire laktam, egy *Miu Downik* nevű zsidó bankárnál. Gyönyörű tiz szobás villa van, amelyben ő él a feleségével. Cselétsége volt, vagy három-négy, most egyetlen egy sincs. Az asszony maga takarít, maga főz és mosogat el. Tiszta lakás de minden személyzet nélkül. Mert ez a legnegyobb luxus. Hiszen árja női, csak öreget vehet fel, annak pedig nagyon drága, „áziója” van.

Jellemző a technikai fejlődésre, hogy térségünkben levő egyik asszony, azt mondta, hogy férje átment Amerikába körülnézni. Miközben ott voltam, — váratlanul visszaékezett. Ugy fogadt, mintha egy delutáni kirándulásról lett volna. Nincsenek távolságok és a másországok utáni nosztalgia nagyon erős.

uj szemüveget, mintha egy elvarázsoltt világba jutottam volna. A rendőrt kandelábernek néztem, az uccai lámpákat anyósoknak. Férfiak úgy néztek ki mint a nők, a nők pedig mint a gyerekek. Ugy városzrogott mint egy rézség. Egy szálloda előtt nekimentem egy villanyoslopnak, mert azt hittem, hogy 30 évvel ezelőt Amerikába vándorolt nagybácim. Azután ájultan estem össze.

Amikor újra kinyitottam szemem, akkor a „Vörös Mogendovid” első segélyhelyén találtam magam. Ijedlen kiáltoztam, hogy orvost hozzanak. Erre a menő-aulo egy nagy ház elé vill. Egy ápolónővér hangosan mondta, hogy beteg érkezett doktor ur! Jött az orvos és így szólt:

— Nagyságos Asszonyom, vetkőzzön le! — Micsoda csoda! Egy szépség helyett nőorvoshoz kerültem. Kiszakítottam magam kezeltől és elrohantam.

Amikor hazatértem találokztam házilag-dámmal, egy benszülött idősebb zsidóval, aki nek elmondottam az egész furcsa történetet. Oda-ivta feleségét gyermekeit és valamennyien csóválják fejüket és majd megpuhították a neveléstől.

— Mi van ezen nevelítválo? — kérdeztem könnyekkel a szememben.

— Oh maga úntám. Jajjón, ml meggyógyíjuk. Adok Önnek mindenekelőtt egy pohárka snapszot. Azután minden egy forró teát citrommal, azután fekdődjön le az ágyba, tegyen magára két pokrócot és holnap makkegészségesen fog felébredni.

Igy is történt és másnap, nem fájt a fejem, szemem frissek voltak, ujjászüllettem.

**Miért lett oly közkedvelt a világhírű amerikai „Gastro D.”?**

Mert a legkitűnőbb gyógyszernek bizonyult súlyos gyomor-, epe-, vese- és májbetegedéseknél. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lel utánvétellel Császár gyógyszerárában Bucureşti, Calea Victoriei 124.

**Howy néz ki különben Berlin?**

— Rendkívül sokat renováltak rajta, csupa virág és teli zászlókkal. Az „Unter den Linden” egy hatalmas zászlóerdő, amelyen 53 nemzet hatalmas árbcocokra szerelt zászlói lengenek. Az egész hatalmas város, olimpiál lázban égett. És meg kell adni nekik, hihetetlen szabáltsággal tudnak szervezni, mindenütt a legnagyobb rend és fegyelem. A bámulatos forgalomban semmi fennakadás.

Voltam az olimpiád megnyitására és még két versenynapján is Láttam amint a „Führer” beérkezett. Száz ezer ember extázisban ordította a Heill, főleg a nők visongtak és oda voltak az örömsírók, hogy láthatták. Rendkívül grandiózus látvány volt.

Tagadhatatlanul hatalmas élmény. Csak az szorította össze torkomat, ha arra gondoltam, hogy ennek a nagy játéknak vége is lesz és akkor jönnek megint a keserves hétköznapok, a német zsidóság számára. Különben a berlini zsidók nem mentek az olimpiászra, csak nagyon elvétve. Még a Bar Kochba sportrajongói sem.

Tízennyeg napig voltam a berlini sportklub vendége, de olyan élmény maradt számomra, amelyet soha nem felejték el. Csak most ismertem meg a német zsidóságot és nagyon imponálnak nekem, hogy még a mos-

tani nehéz időkbén is tanusítják, milyen nagy-szerű emberek kiváló zsidók, keserves megpróbáltatásuk dacára.

**És mi volt a versenyen?**

Eddig egy szóval nem beszéltem erről a bajnoknő. Szerényen elkerülte a témát. Csak akkor kezdett mégis róla beszélni, amikor azt a két gyönyörű ezüst díszlányt megnéztük, amelyet mint első díjat nyert versenyző kapott. Hatalmas teljesítmény volt mondott neki — hiszen sok nemzetbeli versenyzőt kellett legyőznie és maguk a német nők is különösen játszanak. Végül megemlít, hogy valószínűleg Lord Melchett égítse alatt, rövidesen Londonban lesz egy nemzetközi zsidó tenniszverseny, amelyre valószínűleg szintén meghívást kap és el is megy.

Befejeződött az interjú. Egy kis képet kaptunk, a berlini zsidóság felsőbb rétegeinek egy-egy élet megnyitvánulásáról, amikor elfeledni igyekszik súlyos napi gondjait. A márványos Baé Brit helységről, a 26 éves táncoló rebbírók, a fejlett zsidó sportéletéről, az olimpiádról. — A német zsidó élet keserveségeiről azonban nem beszéltem Ziszovits Lente a bajnoknő. Ne is beszéljen, tudjuk mi azt amugy is . . .

L. Z.

**A fajméltel csődje . . .**

**A „szagosak” győznek**

Az egész világ nevelhetne, ha nem volna oly komoly idők. Ha nem vivná élet-halál harcát, a reakció és felvilágosodás, a spanyolországi barrikádokon. Ha nem lenne oly retelene nehéz a helyzet, gazdasági és politikai téren egyaránt. Ha nem késhesegen táncolna az egész európai helyzet és ha nem volna oly keservesen — komoly a politikai helyzet.

Igen, az egész világ nevelne azon, ami most Berlinben lejátszódik. Jött a nemzeti szocializmus a maga totális állammával és azt mondta: lehet, hogy a gettózsidók a medcinában, vagy a pén-ügyek terén, még tudnak „valamit”, de hogy ott ahol erő kell és személyi bátorság, ott bizony — hátul kullognak. Igen, a „büdös” zsidók gyávák és ahol erő kell, bátorság, rátermettség, ahol a muszkulaturának kell győznie, a ványadt szellemiek főből — ott zsidónak nincs ml keresni.

Miért? Mert egy alacsony rendű faj, mert nincs olyan képessége, mint a mindenek felett álló germán, illetleg árja fajnak.

Ugyancsak nem lehet kezeifogni egy „büdös” négerrel és egy furcsa kis „sárgával”. És mintha csufot akarna tűzni ezzel az egész beleges elmélettel a berlini erő torna. Itt nem matematikáról és nem egyéb tudományról volt szó. Itt nem Einstein és nem Bergson ment tornára. Hanem a maguk által istenített „erő” jött össze a világ minden részéből.

És mi történt? Jött a néger Owens és mintha gunyt tűne a fehér „erőből” egy ugrólt és ucy futott, mint még soha senki. És jött a „hujhujharás”, a zsidó Kellner Kárpáthy. Röhbőgni kell, üvölténi és tételdt csapkodni a nagy neveléstől, amikor a rádió szpikerje, Pluhár ur bejelentette, hogy az „ösi magyar virtust képviselő”, szabadstílusú „üsd-nem apát” birkozásban a magyarok győztek. Kiderült, hogy a „magyar”, a Kellner fiu volt Debrecenből, aki most erre az ünnpélyes alkalomra kisvisszkolta nevét egy h-val és egy y-nal és Kárpáthy lett belőle. Oh, mily furcsa és groteszk ironiája a sorsnak. Nem a debreceni bugris ment ki Berlinbe, aki a nyilaske-resztes fringival oly bátran belépi a Hatvani uccán a zsidók fejét, hanem az üldözött a

„büdös” Kellner fiu menti meg a magyar név becsületét. És nem a híres hortobágyi verekedők tiszteletére húzzák fel a győzelmi trikolori, a berlini stadion főárbócára, hanem a Kellner fiúért, mert ő tud igazán magyarosan verekedni.

No és a Hitler által küldön levélben” hazahívott Helena Meyer, női törvönőnt ki ültette el a győzelemtől. Egy pesti zsidó Rikfe. Az Elek Csibi. A Csibike, akiről azt hirdetik Milotay és egyéb fajnagyar írók, hogy csak a pesti Dunaparton és táncanyákon tud érvényesülni. És jött a „büdös” Ritke és megverte a német zsidó bajnoknőt, a Helént. És újra felrepült a trikolor, a főárbócra — a pesti zsidójány miatt. Mert az elpuhult és elkényesztellett zsidó nőkről kiderült, hogy ők tudnak legjobban bánni — a férfivel is. Nem a nagy trampit német szőke Brunhildák, meg Krimhildák, akik a Führer hallatára hisztérikusán vonitak, hanem a három zsidó nő, az Elek Pestrői és a Meyer Berlinből, meg a Preiss Wienből.

No és aztán jött az uszás. És győzött a 18 éves magyarországi zsidó fiu, a Csik is. Legyőzték a japánokat. Az európai „szagos” legyőzte a sárgákat. Csik győzelme világszóló szenzáció lett. És ezután jön még a v-tás. Itt is lehetnek még „zsidó” meglepetések. Ahogy a finn Levelock 1500 méteres futásban való győzelme is nagy szenzáció volt, aki szintén — hogy ugy mondjuk — b. . . zs. . .

A három „szagos” győzött a berlini nagy tornán. A világ nagy és örüll lármájában, a legjobban lenézett három fajta, akiket ők a berlini „Übermenschék”, meg az amerikai genster-típusok, alacsonyrendűnek tartanak. A négerrel New Yorkban nem ülnek egy vendégülbe és egy vasuti kocsiha. És gettőba zárják őket. A zsidókat ugyanezt teszik Berlinben. És ők megmutatják, hogy az „illatos” árjáknak csak a hangjuk nagy. És elviszik előlük a győzelmi pálmát, ott ahol erő kell. És Hitler nem fogott kezét a három győzelmet aratott Owens-el. Erre csak Owens lehet büszke . . .

**HIREK**

„Népünk” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

**Naptár 5696**

Péntek : Av 26, augusztus 14.  
Szombat: Av 27, augusztus 15, — 6: פ'קו  
Hell szidra: ראח  
Hell haflóra: עני סערה

**Szombat kezdete:**

üzel kezdése 7:25.  
gyertyagyújtás 7:35.  
Isteni szótétel kezdete 7:40.  
Szombat befejezése 8:40.  
Ros-Chodes bencsolás  
Augusztus 18—19-án: Ros-Chodes Ellul.

**A zsidók joga Palesztinára!**  
Írta: Motzen Béla.

A palesztinai események indító okait a világsajtó különféle módon kommentálja. A hivatalos angol álláspont szerint, nem lehet minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy vajon olasz machináció, német márká, vagy orosz propaganda volt-e az incidó?

Na halassuk ml sem, hogy melyik európai nagyhatalom érdeke az, hogy az angol imperiumot zavarba hozza Palesztinában és vajjon, melyik regisztrálja boldogan, hogy a zsidók, ösi földjükön sem tudnak megnyugodni és tovább folytatni ezt a keserves földi életet. Na halassuk, hanem nézzünk egy kissé befelé. Ml nem tudjuk Róma, vagy Berlin politikáját befolyásolni, még ha akar-nók sem, de tud nagyon fájni, azoknak a zsidó kommunista elveket vallóknak propaganda, akik, azt hirdetik, hogy az „arab testvérek ne hagyják kiszakítani magukat, a cionista—angol imperializmustól”. De tovább is mennék: az kérdik, ml joga kövételük a zsidók Palesztinát, talán mert egy-egykor az övék volt? Igy kérhetik az arabok Spanyolországot is, ahol 711-től 1492-ig uralkodtak?

Erre a furcsa, rosszindulatu jelfogásra akarunk adatokkal kitérőbevonhatatlan történelmi dokumentumokat felsorakoztatni.

Kétségtelen, hogy a zsidók — mindég lakták a mai Palesztinát. A rendes időszámítás előtti időkben ezernegyszáz évig és utána is, körülbelül 636-ig, tehát több mint két évezreden át, a többséget alkották az országban. Sőt, még miután az arabok okkupálták az országot, akkor is többségben voltak, egészen a kereszties hadjáratokig. De egye kolonid még a vérszes kereszties-hadbruk idején is maradtak, és lakóit a leg nagyobb szorongatással idején is „öslakók”-nak tekintették.

1500-tól 1770-ig, az ugynevezett Safet-korszakban, a zsidóság jelentékeny kisebbséget alkotott az országban. 1770-től folytonos gyarapodást jegyez fel a történelm, főleg amikor Balsémton chasszidjai, és a vilnaigyon tanítványai iszaporították aszent-földi zsidóság számát.

Az már az utabbi történelm lapjaira tartozik, hogy 1881-ben, amikor az oroszországi „Bilu” mozgalom megindult, lassan folyt a jeruzsálemi zsidóság gyarapodása. Ez az esztendő és ez a mozgalom jelentette az utabbi kori nagyszabású zsidó bevándorlás kezdetét.

Kétségtelen történelmi tény, hogy a zsidók háromezhármszáz esztendője szakadatlanul laknak Palesztina területén, míg az arabok legfeljebb 1300 éve laknak ott.

De nem csak történelmi joga van a zsidóknak Palesztinára. Mert mivel indoklódjék meg ellenségeink azt, hogy Palesztina is kell az araboknak, holott, ott vannak az öndólló arab királyságok, és az északafrikai nagy arab tömörülések.

A zsidóság, amíg államalkotó nép volt Palesztinában, mindenkor maradánt alkotott. Amig Görögország a bölcseletet terem-tette meg, Róma pedig a jogot, addig a zsidóság megteremtette a profétizmust, a ke-

resztlénységet és az izlámot. A mai Palesztina területén született meg, a monoteizmus és a messiásizmus gondolata is. Ott született a Hóó és Kohélet, a mindenbe bele-törődő vallásfilozófia — és a vallási elragadatlás énekei: a zsolttárok. Tíberisában alakult ki, amikor már kisebbségként éltek, a halucha és agada. Safedben és Amerika felfedezése után, hirdette Isak Luria és Chaim Vital, a kabala misztikus világát, amely a galuti chasszidizmus alapjait vetette meg.

S vajjon ha megnézzük, hogy az arabok ml alkottak 1500 éves uralmuk alatt, ml látunk? Semmit sem, semzellemeleg, sem más téren. Egyáltalán semmit, csak kiirtották a fákat, pusztasággá varázstólták az egykor tejfel-mézszel folyó Kanadánt.

A zsidóság különben sohasem mondott le hazájáról. Csaknem minden százában indultak messiási mozgalmak, amelyek bizonyították azt a végtelen nagy nosztalgid, amelyet a zsidók éreztek ösi földjük iránt. Nincs egy jelenősi imánk, amelyben ne szerepelne Palesztina és nem volt köllönk, vagy írónk, aki verseiben, vagy prózájában ne foglalkozt volna az ösi földdel.

Tizenhatmillió népek nincs hazája és ez a hazátlan nép kér egy talpalatnyi helyet. Hát lehet ezt „imperializmusnak” nevezni, mégha népiük körében levő ellenségek ezt is hirdetik? Inkább az arabok azok, akik tönkétány országban élhetik teljesen függetlenül népi életüket és ezt a kis területet is el akarják venni tőlünk, holott nekünk egyetlen egy kis területünk sincsen.

De minek az érvék légión, amikor tulajdonon csak rosszakarat uralkodik. Hiszen kétségtelen tény az is, hogy ahol zsidók laknak, ott az arabok életműve emelkedik, ahol egymás között élnek, ott továbbra is nagy a nyomor. De az imperializmus valóban csak az arabok között von. Hiszen ők hirdetik, hogy a nagy arab tengerben, nem akarják, hogy a zsidóság „éket verjen”.

Tizenhatmillió zsidó él szerzetesen és sokhelyütt a befojádó nép szerénje, ha el-távozna köréből. Hova menjen, ha oda sem mehet — ahova 3500 esztendő történelmi joga ad passportot? Nem mondanak igazat azok a zsidó tőbuton haladó testvéreink, akik azt hiszik, hogy amikor az arabokat pártolják, a „enyegőbbek” védik. Van e gyengébb és támadótlabb nép a világban, a zsidónál? Nem „imperializmus” vezeti a zsidóságot Palesztina felé, hanem egy évezredek óta galutban magával hordott örök nosztalgia, egy kis ég után, amely nekünk legyen és egy talpalatnyi földért, amelyet a ml izzadságunk öntözött — nekünk. Nincs és nem is volt zsidó imperializmus és ha van igazság ezen a földön, akkor Palesztina a miénk kell maradjon örökkön örökké. A miénk, hogy legyen végre egy terület, amelyen nyugodtan élhetjük boldog népi életünket.

— Titulescu a londoni főrabbitól értékes román könyveket vett. Bucuresztiből jelentik: Titulescu külügyminiszter értesítette a Román Akadémiát hogy Angliában való tartózkodása alkalmával, a londoni főrabbitól, Dr. Gaster-től 250 kötet román történelmi munkát vett, Mihail Eminescu idejéből való értékes köteteket. — A „Tempo” című Bucuressti lap írja meg ezt azzal, hogy Titulescu külügyminiszter felejtánlotta a meg-vett könyveket az Akadémiának. Dr. Gaster londoni főrabbi Sighetul Marmaliet-ről származott el, s a negyüsdnem főpápnak olyan könyvtára van, hogy más nem dicsekedhet hasonlóval. A londoni főrabbi szívélyes nekuszott tart fenn a külügyminiszterrel még londoni követ korából és így sikerült az értékes könyvtár román vonatkozású kötetének eladására rábírt a főpapot.

— Nem imádkoztak Av 9-én a Sira-lom falánál. Jeruzsálem. A Szentleplom megmaradt falánál, a rombolás emlékére állt nagy gvsznapon zsidók nem látogathatták a falat. Erzel kapcsolatban Campbell őrnagy, a Jeruzsálemi kerület parancsnoka kijelentette, hogy annak eltiltása, hogy a zsidók most nem imádkozhattak Tisebeavkor a Falnál, nem prejudikál a jövőre nézve és ez a zsidó jog továbbra is fennáll.

**Sós Ferdinánd**

**diplomás optikus**

értesíti a n. é. közönséget, hogy a mai kor kövelelményeinek minden tekintetben megfelelő, modernül berendezett és dusan felszerelt optikai üzletét Oradea, Piața Reg. Maria 3 alatt

**megnyitotta**

— Mit engednek meg maguknak az arab főtisztviselők. London. Egy angol képviselő legutóbbi interpellációjában megkérdezte a minisztert, hogyan lehetséges az, hogy palesztinai arab főtisztviselők állítsák egy memorandumot, amelyben élesen kritizálják az angol kormány palesztinai politikáját. Kérdi, hogyan lehetséges ez és megindult ellenük eljárás emiatt: Ormsby Gore azt válaszolta, hogy valóban kapott egy memorandumot a főkormányzó utján, amelyet a polgári közigazgatás és más hatóságok főtisztviselői írtak alá. A memorandum az ország jelenlegi helyzetével foglalkozik. A képviselő azután azt kérdezte, hogyan egyeztet-hető össze egy ilyen memorandum aláírása, a tisztviselői köteletségei?

**Exclusiv nyári ruhaanyagok: Selymek, burettek, vásznak olcsó szabott árakban Kertész divat-áruházban, Piața Regina Maria 1.**

— Zsidó sakkvilágbajnok. Podjebrad fürdőhelyen sekk világbajnokságot nyert a küzdődem, amelyet Flohr mester nyert el, aki csehslavákai származású zsidó. 15 pontot szerzett, míg Dr. Aljechin világbajnok 12 és fél ponttal csak a másodikat helyen végzett.

— Biztos existenciával rendelkező, intelligens valóság fiatalember, megfelelő hozománnyal, hozzáálló illettsárat keres. Cimeket a lap kiedőhivatálába kér.

— Uj repülővonalat létesít az olasz kormány. Róma. Hatla és Brindisi közötti az olasz kormány repülővonalat létesít, amelyre a próbafératok augusztus elséjén meg is indultak. Az egyszerű utazás ára 15 angol font.

— Constanta-ban, a »Tel-Aviv«, leg-jobb hírnevűk örövendő és szigoruan orih-kóser vendéglo, Str. Traian 14 szám alatt. Melamed Ignác (Sibiu) irányítása mellett, megnyit, Elsőrangú ardeali konyha. Olcsó árak. Szükség esetén megfelelő lakás.

— Fehér gárdisták zsidók ellen támadnak Charbinban. Charbin. A manzsukói orosz fehérgárdisták zsidóellenes kilengéseket követtek el. Fictal terroristák az uccán megtámadnak zsidókat és tetleg bánlat-mazzák őket, miközben azt kiáltják: Üssétek a zsidókat, mentük meg Oroszországot. Számos sebesültet kórházba kellett szállítani.

— Cluji utja alkalmával okvetlenül keresse fel az Adler féle vegetáriánus éttermet, ahol reggelit, ebédet, vacsorát a legfríssebb kúkraszüteményekkel. — Esetleg éjjeli szállást is. Cim Orih. Kóser Vegetáriánus ét-terem Cluj str. Regele Ferdinand 22. I. em.

Az erdélyi zsidók találkozóhelye!  
Megnyitlt  
**BERKOVITSNÉ**  
(Oradeáról)  
**orih. kóser étterme**  
**BUCUREȘTI,**  
Str. Lipsicani 7.  
Elsőrangú erdélyi konyha!

**A felmerült Cuba terv keresztül-vihetetlen. Prága.** A napokban a csehszlovákiai fővárosba érkezett *Louis Machodoy Ortega*, a cubai kormány egyik államtitkára, aki a Rotary klub megbízásából földkívüli utat tesz. Az egyik prágai újság meginterjúvolta azzal a tervvel kapcsolatban, mely szerint száz-ezer zsidót akarnak letelepíteni Németországból Cuba szigetére. Az államtitkár kijelentette, hogy ez a terv teljesen keresztülvihetetlen, mert ennyi európai számára nem lehet biztosítani megfelelő élelmet Cubában. Csak cukornád és banán ültetvények vannak, ahol a rendkívül igénytelen kínai és néger munkások dolgoznak. Ezer európai számára sincs lehetőség, nemhogy százezernek. Ezzel kapcsolatban írjuk, hogy a világsajtó közli a havi újságok véleményét, amelyek kivétel nélkül pesszimistákusan írnak róla és általában keresztülvihetetlennek tartják.

**Házasság. Izák Rönöe Oradea és Steinglaser Menyhért Sighet** házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

**Weizman szabadságra ment. London.** A Jewish Agency és Cionista Világszervezet elnöke, *Dr. Chaim Weizman*, három hetet kúrál Karlsbadba megy, mivel a legutóbbi négy hónap eseményei erősen igénybe vették testét is. Azok a zsidó mértékadó körök, amelyekkel Weizman a legutóbbi időben érintkezést keresett, szilárd meggyőződéssel vallják, hogy emberileg minden lehető elkövetett, hogy valamennyi diplomáciai és politikai erőket igénybe vegye a Palesztina-ügy előbbrevitelére és megérősítésére. — Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter legutóbbi nyilatkozatában ugyan olyan kijelentéseket tett, amelyek újabb aggodalomra adhatnak okot. Ugy véljük, hogy a bevándorlás fellégyesztésének kérdése még mindig nem kerül le a napirendről, s bár az erőszak nem enged a kormányt, de „bizonyos szempontokat” mégis tekintetbe vesz.

**Siesta Szanatórium Budapest.** I. Ráth György ucca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő gyógyintézete. *Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urológia, s.t.b.* Röntgen, kémia és mikroszkopiai laboratórium. Elektrocardiograph (szívvizsgáló). Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő). Modern vizgyógyintézet. Orvosiilag vezetett vilányi emü konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyzetgöles park. — Olcsó árak!

**Egy bécsi zsidó tudós kitüntetése. Wien.** Miklós közírássági direktor a híres bécsi zsidó dermatologusnak *Dr. Moritz Oppenheimnek*, az udvari tanácsosi címet adományozta, azért a több évtizedes eredményes munkálkodásért, amelyet a „Wilhelminen Spital”-ban kifejtett.

**Saját gyártmányu cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY nál, Oradea, Sas-palota.**

**A „Daily Herald” mégis a zsidó bevándorlás fellégyesztéséről ír. London.** A nagy angol lap, a „Daily Herald” azt közli, hogy a bevándorlást mégis fellégyesztik arra az időre, amíg a Royal-Commissio megkezdí megbízatásának elvégzését, úgy hogy az őszre minden bizonytalanság megszűnik a nyugodt munka az országban.

**Eljegyzés. Goldstein Terike Crasna és Weinberger László Grosi jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett).**

**Özv. Stern Sámuelné**  
(volt Amsel)  
**orth. kóser vendéglőjét**  
**ORADEA,** str. Nicolae Iorga 19 alá  
(volt Berkovics vendéglő) helyezte át

Esküvők és bankettek rendezését emeleti külön teremben vállalom  
Utazóknak és abonenseknek nagy árkedvezmény!

**Nem mennek nyaralni a palesztinák!**

Nyar van Palesztinában. Meleg, szubtrópusi nyár. Amilyen szokott lenni. És Jeruzsálemben a szokottnál kellemesebb az idő. A chamszin, ez a forró mindent elikkasztó forróság, ebben az évben még elő fordult elő. Esténként, a forró napra, kellemes hűvös idő következik, amikor a felhők is felfér a zsidó főváros „meleg napokat” átélő zsidóságára. Ilyen az időjárás és milyen furcsa. A puszkalvóes „melegség” és gyújtogatással fókózott tropikus „égőhajt” ebben az évben nem nyilvánul meg abban, hogy nyaralni menjenek az emberek. Tavaly minden épkézláb ember — aki tette — elutazott Európába. De ha nem is messzibbire, legalább Sziába, vagy Cyprus szigetére. Most oda sem mennek. Igar, hogy tavaly volt a luzerni világkongresszus és tavaly igen kedvezményes utazásokat rendeztek a hajótársaságok: de ha „logikusak” volnánk, a szónak európai értelmezésében, akkor most még inkább menni kellene, a palesztinai gazdaság „jelszó” tizezernek, mert hiszen, nagyon idegőző dolog hónapokig rettenésben élni. És mi az igazság? Most nem megy el senki, vagy ha igen, nagyon kevesen. Tavaly 15—20.000 zsidó ment el nyaralni, vittek a sok pénzét külföldre, és ma nem mennek el. Igar, hogy az útletek sem mennek olyan jól mint tavaly és mindenki úgy érzi, hogy most, a nyugtalanságok idején, nem illik és nem szabad otthagyni mindent, hogy kellemes időöltésben legyen részük. Dicséretes és sok tekintetben bámulatos és tipikus palesztinai mentalitás: amikor baj van — *kitartani*. Nem elmenni „nyaralás” címen, mert az arabok lövöldöznek és sokszor gyilkolnak is. Maradni, őrizni a vártnak, a népi és egyéni kockán forgoz érdekek. Nyaralni? Ráértünk még, amikor jobb időket írtunk, amikor pusztaport mentes lesz a levegő. Mint amilyen tavaly volt. És remélhetőleg a jövő nyáron, amely bizonyára a zsidó jobb jövőjét fogja megérlelni és erre a nyugtalan nyáreljére, mint keserves ólomra fog mindenki gondolni. Igen, ezt kell kívánjuk, hogy ilyenkor gondolkodjunk az elmult időkre. A gáluban és az „erecbe” egyaránt.

**Lengyelországi hírek. Ciekav Sztaszko** (Lengyel Felsőszilézia) városban a zsidó vásárosokat a nemzeti demokraták megtámadták és kényszerítették őket arra, hogy eltávolozzanak a vásártól. — Junius 30 án amint arról lapunk is megemlékezett — a lengyel zsidóság tiltakozó sztrájkot rendezett, amelyen az ellen demonstráltak, hogy megszűnjene az atrocitások és a pryztyki lélelet ellen. Ezen a napon déli 12 órától 2 óráig minden egyes üzletet bezártak a tiltakozás jeléül. *Wlozy-Mieszkeszen*, az orosz halár mentén, a halóságok ezt államellenes cselekedetnek deklarálták és 14 kereskedő ellen eljárást indítottak. — *Torniz ben*, Brody mellett, egy 32 éves falusi kereskedő egy parasztot meggyilkolt. A paraszt bevallotta tettét. Üzleti összeköttetésben állott a meggyilkotl. Rablógyilkosságot követelt el. — A *vinat „Meblavil”* cégénél, amely a vinai zsidó asztalosok fogyasztási szövetkezte, bombamerényeket követtek el, amely szerezésére csak kisebb károkat okozott. — A *második radom pert*, amely lwowi eseményekkel kapcsolatban a napokban került főtárgyalásra, tekintettel arra, hogy a tanúk egyrésze nem jelent meg, újabb elnapolták bizonytalan időre.

**Aki jól akar étkezni, keresse fel Bucurestiben, Str. Emigratului 8 szám alatt, a Targul Lapusról elszármazott Herskovits Samu orth. kóser vendéglőjét.**

**Egy keresztény szolnai koldusnő a zsidó hitközségre hagyta vagyonát.** E napokban meghalt Szolnán (Szlóvensko) egy Brycha Katalin nevű öreg keresztény koldusnő. Lakásán négy betétkönyvet találtak összesen 59.000 Kc. értékben, mely összeget összeköltölte. Végrendeletében az egész összeget a zsidó hitközségnek hagyta azzal az indokolással, hogy rossz napjában és később is mindig ízzbet kapott a zsidóktól mint a keresztényektől.

**A hajdusároni főjegyző levágta a debreceni szajfer pajeszát. Debrecenből** jeleltik: Teszler Herman 66 éves szajfernek dolga akadt a közeli Hajdusáron községben. A jámborelt ember, aki egész életén át, csak Tórákat, tefillneket, mezuzákat írt pergamentre, most is ilyen munkálkodást akart kifejtetni a községben. Amikor gyantulanul áment a községháza előtt, *Greskovits Károly* főjegyző behívta és azon a címen, hogy a szakáll terjeszt a kiütéses tifuszt, arat egyáltalán nem fordult elő mostanában Magyarországon erőszakkal levágatta a szegény ősz ember pajeszát és szakállát. *Illovis Gábor* főrabbi intervensiót akart érdekelben, de nem vezetett eredményre. *Teszler Herman*, kétségbeeselen utazott vissza Debrecenbe, ahol most felkötött arccal jár, mert szegény megcsufollatásáért. A magyarországi zsidó újságok a legnagyobb felháborodással tárgyalták az esetet és szigorú vizsgálatot követeltek, az antiszemita és rosszindulatu főjegyző ellen.

**Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közzelt a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező „MIREA”** iroda Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

**Jugoszláviában a zsidó tanulókat felmentették a szombati iskolakötelezettség alól.** A szubotl orth. központi iroda intervenciójára a jugoszláv kormány rendeletet adott ki, melynek értelmében az ország összes elemi iskoláit kötelezik arra, hogy a zsidó tanulókat felmentsék a szombati iskolakötelezettség alól.

**Lengyel államhivatalnok zsidó akar lenni. Varsó.** Az „Unser Express” című lap közli, hogy Alfréd Milkbeil tartalékos tiszt megjelent a varsói rabbintáti hivatal előtt s kérte, hogy zsidó oktatásban részesüljön, mivel át akar térni a zsidó hitre. Milkbeil elégezte egy mezőgazdasági iskola kurzusát és egy zsidó leányul Palesztinába akar vándorolni. Kérte, hogy ez az állérés minél előbb törtéjék meg, mivel részt akar venni ebben az önrvédelmi harcban, amelyet a zsidók folytatnak Palesztinában. A rabbintáti hivatal erősen lebeszélte az állérésről és arra kérte, hogy jöjjön el ismét egy hónap múlva.

**Teljes ellátásra elfogad izr. úri-család, iskolák közelében urteleint, fürdőszoba és zongorahasználattal, eselleg oktatással. Öv. Berger Antalné, Oradea, Str. Xenopol 5 szám.**

**Kitűnő hírnévnek örvendő, muzikálisan képzelt 37 éves nő, külföldi főköntör, szépcsengető tenorhanggal, ki eddig neves nagy hitközségeknél működött, az idei főünnepre Románia valamelyik nagyobb hitközségénél óhaj elhelyezkedni. Címét és bővebb felvilágosítást nyújt a „Népünk” szerkesztőségébe.**

**Ritka zsidó könyvek kiállítása Londonban.** London. David Oppenheimer 200 éves halálózási évfordulója alkalmából héber és jiddis nyelvű könyvek és kéziratok kiállítását rendezik meg, amelyen kiállítják a Bodleianban levő Oppenheimer-relikviákat is. Oppenheimer egy rajnakidéri városkából került Londonba és gazdagsága folytán ritka zsidó könyveket és kéziratokat gyűjtött. 1736-ban bekövetkezett halála után számos új tulajdonos kezébe került, míg 1829-ben a Bodleiana vásárolta meg 1350 fontért, ami akkor is nevelésesen olcsó ár volt. 4221 kötetből áll, ezek közül 780 értékes kézirat. Később még szerzett hozzá a Bodleiana, amely egykor szintén az Oppenheimer gyűjteményhez tartozott.

**Budapestre utazók figyelmébe!**  
Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrassy-ut 43. szám  
Augusztus 2-án megnyitlik. Modern kényelemmel berendezett ragyogó tiszta szobák, folyóvízzel. Kivántra étkezés konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:  
Friedman Józsefné (Andrassy ut 43) vagy Oradean Öv. Strasser Ignátné  
Str. Nicolae Iorga 17 szám alatt.

**Folynak a zsidóüldözések az olimpiád dacára**

**Prága.** A „Jog és Szabadság Ligája” jelentése szerinti, dacára az olimpiádnak a zsidóellenes üldözések tovább is folytak. Így többek között *Hessen tartomány néhány községében szabályszerű pogromok voltak az utóbbi napokban.* A zsidókat kövekkel dobálták meg, üzleteiket, lakásukat széjjelrombolták. Egyik helységben megöltöttek a zsidóknak, hogy napnyugta után nem mehetnek az utcákra. Egy másik helységben egy zsidó meglátogatta szülei sírját, amikor visszatért a temetőből, megdadták és alig tudott elmenekülni. Egy hesseni helység di valdruztelében tiltakoztak az ellen, hogy a viaszbakák könn legyenek a kirakatban, mert „árja kinézésűk van”. Weida, thüringiai városkában „árja” kereskedők üldözni kezdtek az ottani két zsidó kereskedőt, amíg azok el nem távoztak onnan. Azt mondták, a roham osztagosok, hogy a zsidók kinevelték őket, de emegy majd a kedvük a neveléstől. Aki bement a zsidó üzletbe, azt lefényképezték. Erre egy kereskedő azt kérte, hogy fotográfálják le hadiküldetésével együtt, ne csak a vendéket, akiket nem engednek be üzletébe.

**A „Manchester Guardian” intelme**

**London.** A „Manchester Guardian” egyik vezércikkében óva inti a kormányt, nehogy beállítsa a zsidó bevándorlást Palesztinába. A lap úgy véli, hogy ez esetben befolyásolnák a királyi bizottság működését és az arabok azt a benyomást keltenék, hogy a kormány enged az erőszaknak. Végül a lap megjegyzi, hogy akármilyen is lesz a határozat, legyen az, hogy a két népek ki kell békíteni egymással, félre kell tenni mindazt, ami a konfliktusokat elősegíti és eliminálni kell azt a féltelmet, amely elfogja egy zsidókat, mint az arabokat, hogy nem akarnak kisebbség lenni.

Cionista felfogás szerint, a bevándorlást semmi esetre sem szabad fellégyesztelni, a bizottság ilyen körülmények között kell folytatassa munkáját.

**Arab cégek összeomlása Palesztinában**

**Jeruzsálem.** A Barclays Bank, az ismert Rock Testvérek arab cég ellen csődkerést nyújtott be. A Rock-család vezetésérepet jászlik a sztrájkmozgalomban. A csődkerést egy 1000 fontos váltó alapján adták be, amely egy 40.000 fontos váltó egy részlete.

Különben az a nézet alakult ki a palesztinai közgazdasági körökben, hogy a sztrájk letörése után, hatalmas összeomlások lesznek, amely igen sok kisebb nagyobb arab céget fog érinteni. Az eddigi lejárt és nem perelt váltók összegét kétféleképpen lehet tartani. Az a vélemény alakult ki különben, hogy a nagybancoknak kell kézbe venni az ügyeket, mert különben nagyobb összeomlással lehet tartani. Természetesen számos zsidó céget is érintenek az események, akik részben az arab üzlethelek, másrészt a nyugtalanságok miatt erősen érintve vannak.

**Az 52. és 53. halálos áldozatok**

**Jeruzsálem.** Haifa mellett két zsidó segédrendőr halálos áldozata lett az arabok támadásának. A 22 éves Jehosua Zoller és a 25 éves Jichak Kalisevsky, mindketten lengyelországi származásúak, őrséget teljesítették a Yokneam-koloniatn Haifa mellett és patrullában mentek egy éjjel, ahonnan nem tértek többé vissza élve. Arabok támadták meg őket és megölték. Másnap találtak rájuk, egyiknek fejében dum-dum golyókat találtak. A két fiatal zsidóember halála okozta Északpalesztinában nagy megdöbbenést és felháborodást kellett. Főleg az a tény, hogy a terroristák dum-dum golyókat használnak. A két halott az 52 ik és 53-ik, mióta a nyugtalanságok megkezdődtek.

— **Sebestyén Dávid emlékezete.** Vasárnap délelőlt 11 órakor zajlott le a clujj Zsidó Kórház templomában *Sebestyén Dávid* emlékünnepe. Az ünnepélyt *Rózsa Mór*, a kórház propaganda bizottságának elnöke nyitotta meg. *Glasner Akiba* főrabbi héber nyelvű hálaimát mondott, amelyben kihangsúlyozta azt a szellemet, amely sebestyén Dávidban élt és amely az alkotás és kegyelet szelleme volt. *Dr. Klein Miksa* alapos és lelkesedéstől fűtött emlékbeszédben ismertette Sebestyén Dávid küzdelmes, nehéz és sikeres pályáját. — *Dr. Neufeld Jenő* főorvos elparentálta a Kórházegyesület ezévi kiváló tagjait: *Wertheimer Miksát, dr. Deutsch Mórt* (Alba lulla), *Friedmann Izákokat* (Dej), *dr. Schäffer Hermann* (Petrosani), *S. L. Rosenberget* (Beclen), *Wertzberger Mórt* (Turda), *Abraham Józsefet* (Hateg), és végül *Herkonits Jenőt, Sarkadi Viktor főmérnököt és dr. Brodi Sándor clujj legokat.* — *László Gyula*, az ortodox Chevra elnöke a Bolchover-alapítványról emlékezett meg a kegyelet és hála szavaival. *Weisz* főkantor grász éneke után a község a kórház folyosójára ment át, ahol *László Gyula* a márványfalba előtt újból lerőltta a clujj zsidóság faláját.

— **Lengyelország koloniatkat követel.** *Varsó.* Egy hivatalos kommunikációban közli a lengyel kormány, hogy Délamerikában és Délafrikában gyarmatot követel a lengyel állam, mert nem tudja másféleképpen megoldani a zsidókérdést. A Népszövetség kötelessége, hogy mitől foglalkozzék az égező zsidókérdéssel. Tulnépesedése van az országnak és ezt nem tudja másféleképpen levezetni. Dél-afrika és Délamerika lakatlan területet a legalkalmasabbak a letelepedésre. A kommünké közli még, hogy nagy tökével és alacsony kamattal rendelkező országok — Angliát és Franciaországot gondolja ezalatt — nagyobb kölcsön nyújtásával elősegíthetnék ezt a telepítési akciót. (Náiv elköpélése ez a varsói kormányzatnak, hogy ilyenképpen kiteleplhet többmilliónyi zsidóságot. Vajjon ha egy zsidó sem volna már Polenben, akkor jobb dolga volna a lengyel és ukrán parasztnak? A szerk. megjegyzése).

— **A lengyel-zsidó sajtó nem foglalkozik az olimpiáddal.** *Varsó.* A nagy varsói zsidó újságok közös megállapodással nyilatkozatot adtak ki, amelyben kijelentik, hogy a berlini olimpiásról semmiféle híradást nem közölnek. Álláspontjukat azzal motíválják, hogy a Harmadik Birodalom zsidó üldözése és antiszemita viláppropagandája után nem érdemel meg, hogy foglalkozzanak a nagy sporteseményvel, amely a fajok és népek egyenjóságának elvén épül fel. Ezért nem foglalkoznak az olimpiád eseményeivel. A megállapodást aláírták: a Moment, a Hajnt, Unser Express, Neue Volkszeitung, Neues Wort, Nasz Prziad és 5 ta Rano újságok.

— **Anyagcsere-zavar a vér változott összetétele következtében kiséző jelensége rheumás csuzos bántalmaknak és roton megbetegedéseknek. A vér e káros alkotászeinek kiküszöbölésére különösen alkalmas a Togat.** A Togat meggátolja a huygysavcsók felgyülemelését és fokozza kiválasztásukat.

**Az aledsi hitközség válasza, lapunkhoz beérkezelt panaszra**

Egyik legutóbbi számunkban cikket közöltünk *Ladányi Ignát* aledsi hitközségi elnöktől, amelyben panaszkodik, hogy a hitközség nem akar vágozni olyanoknak, akik hitközségi adókkal hátrálétkban vannak.

Előre jeleztük nem akarunk bírák lenni, főleg akkor nem, ha előbb nem hallgatjuk meg a másik felet. Most hosszabb nyilatkozatot kaptunk a hitközség elnökségétől, amelyben vitába szállnak *Ladányi állításával.* Azt írják, hogy „a volt elnök ur által felhozott, s különösen általa nagyon sérelmezett rendelkezésünket egész hitközségünkben csupán ő sérelmezte. Senki ezen rendelkezés miatt, tréflit nem eszik”.

A hitközség a levél további részében hosszan polemizál a volt elnökkel, ezenkívül lapunkkal, olyan íónusban, amit reprodukálni nem szükséges, mivel hasábjaink terjedelme nem egedti meg.

Az kétségtelenül megállapítottuk, hogy *Ladányi Ignát* volt elnök és a jelenlegi vezetés között súlyos ellentétek vannak, ebbe pedig mi nem avatkozunk be, az ilyen minőségű ellentét csaknem minden hitközségben előfordul és a vége megegyezés szokott lenni — és akkor egyesült erővel szűdják, a kéklőt. Ezért a „Népünk” lezártnak tekintni szerepét továbbitokban nem akar beleavatkozni az aledsi hitközség perpatvarába.

**Pogromok Keletgaliában**

**Lemberg.** Makovska bun (Skole mellett) falu Keletgaliában) az 1915-ben elesett lengyel légionáriusok emlékére tartott ünnepélyen, amelyen 10.000 ember vett részt, zsidóellenes tüntetések zajlottak le. A tüntések során *Josef Lux* fényképezte és a segítségére siető *Andrej Solota* nevű ukránt megölték. Az ünnepség után a főmeg előzőnlítte az utcákat és súlyosan bántalmazta a zsidókat, köztük *Schneur fuvarost*, akit haldokolóvá zárlítottak a kórházba. *Drohobichban*, *Jacob Speicher* nevű 68 éves kereskedőt szomszédja bészálisan meggyilkolta. *Kasprovyban* megölték a kalovici származású *Schweitzer* nevű kereskedőt és *Ladaban* *Leon Valanga* nevű lengyel részegen megölte a 76 éves *Liba Wjoneswska* nevű zsidó asszonyt.

— **Eljegyzés.** *Simon Dezső Sighisoare* eljegyezte *Simon Mendelnyerstermény* nevű kereskedő Rózsika leányát Bistritáról. (Mindenkülön értesítés helyett).

— **Salonikában nem teledpedhetnek idegen zsidók.** A görög kormány felszólitotta azokat zsidókat, akik nemrégiben költöztek Salonikába, hogy köllözzenek a görögországba. A biztonsági hivatal főnöke kijelentette, hogy a városban régebben lakó zsidókat ez a rendelkezés egyáltalán nem érinti, ellenben azokra a zsidókra vonatkozik, akik nemrég vándoroltak be idegen államokból.

**Napsütéses időben gondoljon arcbőrére**  
és kérje a jól bevált receptek szerint gyártott „HEINRICH”-féle gyógyszerzappanokat, u. m.

**Zsiros arcbőr ellen** **HEINRICH**-féle **BORAX**-szappant  
**Száraz** **HEINRICH**-féle **NEUTRAL**-szappant  
**Ékémák, mitesszerek** **HEINRICH**-féle **KÁTRÁNY**-szappant  
**Szeplők, bőrfoltok** **HEINRICH**-féle **EPE**-szappant

**Kéz- és lábizzadás ellen** kérjen „HEINRICH”-féle **CHROM** szappant.

Saját érdekében körtelje az eredeti csomagolású „Heinrich”-féle gyógyszerzappanokat, u. m.: **Petrol, Kővérgyermek, Lanolin, Sublimat, Salycil, Ichthiol, Carbol, Camphor, Rezorcin, Kén, Anthrazol** stb. Óvakodjon az utáratóktól, mert csak papírba burkolt szappant kap és nem gyógyszerzappant.

# Hétről-hétre

London. A „Morning Post” július 29-iki száma közli, hogy a belügyminisztérium nem ad többé engedélyt arra, hogy olyan külföldi fogorvosok letelepedhessenek, akik azért voltak kénytelenek elhagyni hazájukat, mert ott üldöztek őket. — Az angol lapok híradása szerint, rövidesen megkezdődnek a Hyde-parkban azok a szabadtéri előadások, amelyek a palesztinai kérdéssel kapcsolatban akarnak megtartani.

Lodz. Tekintettel arra, hogy az állatoknak végtelenségig csak előzetes kábítás után engedélyezik, igen sok zsidó mészáros kenyér nélkül maradt. A mészárosok szövetsége még márciusban elhatározta, hogy megkezdik ezeknek az ártétegeződését is. Most nagyszabású terveket dolgoznak ki arról, hogy megkezdjék ezeket a képzett mészárosokat Palesztinába küldjék ki.

Tannerwille (USA). Nemrégiben tartották meg itt összejövetelüket a Rabbinát Assemblies (reformabbok), akik elhatározták, hogy memorandumban fogják kifejezni álláspontjukat Palesztina felépítésével kapcsolatban és ezt a világszervezet tudomására fogják adni. Résztvesznek a szentföldi 100 000 faációnban is, ezenkívül számos aktuális zsidó kérdéssel is foglalkoztak.

Kaunas. A zsidó kulturautonómiának eszterlázi elnöke, a Tallinban ülést tartott, amelyen a további teendőket beszélték meg. Előnként Hirsch Eisenstadt-ot választották meg.

Wien. Jicchak Grünbaum, a cionista executiva megbízásából beutazta rövidesen Lengyelországot, Romániát és Ausztriát.

Varsó. Július 28-án 400 palesztinai kivándorló indult el, akik nagyrésze chaluvi kiképzésen vett részt.

Sanfrancisko. A „Jewish Institute of Religion” professora, Moses Marcus, 75 éves korában, szívizélhűtésben meghalt. 1911-ben megkapta Guggenheim-szpendiumot. Most a Talmud előadója volt.

Tel-Aviv. Mann és Behrmann tel-avivi nagy farkasok (szociális) társaság elnöke, amely 500 főt tart okozott. Az önkéntes társaság elváltotta a tüzet. Gyujtogatásról lehetett csak szó, mert számos gyújtóanyagot találtak. Amíg az oltás folyik, a szomszédos arab ültetvényekről lövéseket adtak le. — Beth Alfát a hegyekből lövöldöztek. A tüzet visszhozották a rendőrség és a zsidó őrség tagjai a feltételezik, hogy néhányan el is találták a rendőrök golyóit. — Mocában is lövöldözések voltak. Nehány golyó a telénástól találták a három telemet meg. — Ain Talmban (Moca mellett) a terroristák pénzt követeltek. — Ammanban (Transjordánia) a brit megbízott háznak erkélyére bombát dobta. Az explozió nagy ijedelmet okozott a környéken. A tettel egy palesztinai és egy syriai arabot gyanúsítanak. — Tizennyolc haurani arabot Palesztinába deportáltak. A hauraniak ellen a túlsó palesztinai nacionalisták körében ellenszenv alakult ki, mivel sztrájkosoknak tartják őket. — A Jaffai törvényesek egy zsidó sofőrt, akit azzal vádoltak meg, hogy egy arab gyermeket elgázolt, szabadlábra helyezték. Copeland bíró azzal indokolta a felmentést, hogy az arab tanuk bejagozták halálosan tanusították. — Újabb gyilkosságok most is napirenden vannak. Így nagy elkeseredést keltett a gyilkosságok az a módja, amelyet *Mordchai Bauer* ellen követtek el. Az árva ház közelében járt Bauer, amikor egy fiatal arab megszóltotta és megkérdezte: „Kama hasza?” (Hány óra?) Amikor Bauer lenézett az órájára, az arab több lövést adott le rá, amely közül az egyik átfúrta tüdejét. Beszállították a Hadassa kórházba. Állapota komoly. Bauer 1935 szeptemberében jött Lengyelországból Palesztinába. — *Nathania Kolonán* Eliach Rosenberg zsidó őrt megdöntötte arab zenészek és karján megsebesítették. *Jaffában* a *Tel-Avivban* hét bombát dobta az napokban. Az „Iraq Petroleum Company” olajvezeték ellen számos kártokozó merényletet követtek el. A helyzet komolyoságra jellemző, hogy a kormány ezentul még egyszer kiad naponta kommunikékat a helyzet állásáról. — A londoni „Morning Post” szerint a napokban a jaffai uccal árusok memorandumban arra kérték a kormányt, hogy adjon kellő védelmet azon célból, hogy nyugodtan tovább folytathassák tevékenységüket. Ez az első eset a sztrájk kitörése óta. — Irja a nagy angol lap — hogy szervezettek tiltakoznak arabok, az őket szorongató arab terror ellen. — A „Times” levelezője arról tudósítja lapját, hogy remélni lehet, a sztrájk mielőbbi befejezését, mert elfogytak azok az eszközök, amelyek eddig a sztrájkolók rendelkezésére állottak. A sztrájk hosszú időtartamát azzal magyarázzák, hogy míg az üzletek redőnyei zárva voltak elől, addig az ajtók mögött dolgoztak. Az állami szolgálatban levő tisztviselők sztrájkját nem kívánta a komité, mert ezek adományai lettek lehetővé a sztrájkalap növelését. — A nyugtalanságok okozták azt, hogy 1936 első felében összesen 16 400 zsidó telepedett le az országban, holott az elmúlt év hasonló szakában ennek kétszerese volt számuk. Ez a csökkenés erősen sarkallja az arabokat a további kitarásra.

Berlin. Maurer, stuttgarteri kerületi parancsnok, beszédet tartott az alája tartozó rohamosztagvezetők-höz, amelyben felhívja figyelmüket arra, hogy minden egyes gyűlésen hangsúlyozzák ki azt, hogy zsidóktól senki ne vásároljon. Az oktatóestélyeken pedig mindenkor alaposan meg kell beszélni a zsidókérdést. — Márciusban a porosz belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, amelyben közli, hogy vendégül ipart 1938 áprilisig nem adnak ki, kivételt képeznek olyan vendégülviselők, akik kizárólag zsidókat akarnak kiszolgálni. Csak az a kikötés, hogy árja nőket nem alkalmazhatnak ezekben a vendéglőkben.

## A lábizzadás ellen biztos szer a Csanda-féle „PODEOL”

A lábviz után a lábat bepoddolozva, azonnal megszűnik a legerősebb lábizzadás. égető érzés, pöflédség. A kibeszelt lábat meggyógyítja, a bőrt puhán tartja, a járását végtelen könnyíti, szagtalanít.

Kapható: gyógyszerárban és drogeriában.

Készíti Csanda gyógyszerár, Oradea.

## Az Agudasz Jisroel világkongresszust előkészítő marienbadi ülése

Marienbad. Augusztus 4 én összeült Marienbadban a világkongresszust előkészítő Knessio Mechino, amelyen több mint száz delegátus vett részt tizenegy különböző országból. Számos fűrdövendég is, mint hallgató résztvett az ülésen. A megnyitó — beszédet az Agudasz Jisroel központi tanácsának elnöke, volt sejm képviselő *Aron Lewin* íróbbi tartotta, Rzeszowból. Lewin íróbbi megnyitójában megemlékezett a palesztinai zavargások zsidó áldozatairól is. Többek között a következőket mondta:

— A zsidó nép túl fog élni minden gyűlölet és minden támadást. Palesztina a múltban, a jelenben és a jövőben is zsidó ország lesz. De a Knessio Mechino részéről elszáll az óhaj a zsidó testvérekhez, hogy találják meg az utat, vissza a Tórához. Tárt karokkal várja az Aguda mindazokat, akik ráeszmélnek arra, hogy *lőbbeszerezés zsidó multunk legbiztosabb záloga és jövőnk reménye — a vallás szigorú megtartása.* Ezután *Jakob Rosenheim* tartotta meg beszámolóját és referátumát. Majd *Dr. Breuer* kifejtette, hogy a *Hapoel Hamizrachi* és a *Poolé Agudasz Jisroel munkásszervezetek között tárgyalások folytak, amelyek arra szorítottak, hogy a két munkásszervezet gazdaságilag egyesüljön.* Vallást kérdésben továbbra is az Aguda szervezett rabbinatácsának felügyelete alatt fognak állani. A maga részéről az *egyesülés szükségességét hangoztatta és kérte a nagyfőnök hozzájárulását. Ha ez létrejön, akkor — szerinte — a mirachisla munkások megszakiadják az összekötést a Hiszladruttal és megteremtik az ortodox munkások egységfrontját Palesztinában.*

Rosenheim bejelentette, hogy bár az Agency és Aguda között létrejött megállapodás a certifikátokra vonatkozólag, azonban szorosabb együttműködés még sincsen köztük. *Ugyanigy a Mirachival is folytat szorosabb kollaborációt vonatkozó tárgyalások, azonban ezek mindég azon akadnak meg, hogy míg a Mirachi benne van a cionista világszervezetben, addig az együttműködésnek nagy és elháríthatatlan akadálya van.*

Beszámolt arról is, hogy milyen erőszakkal teik az Aguda a Legislative-Council megakadályozása érdekében.

*Dr. Salomon Ehrman* a következő ülése beszámolt az Aguda Palesztina központjának teletelési munkájáról és jövőbeni terveiről. Bejelentette, azt is, hogy az Agudasz Jisroel chehsara telepeket állít fel főleg a németországi vallásos zsidó ifjuság szakosított kiképzésére és azután a palesztinai telepítésére.

**Fuchs Mancsi tűzőszalon**  
elköltözött Oradea, Str. Rimanóczy 12 sz. alá.

# Zsidó humor

MIÉRT TUDNAK A ZSIDÓK AZ OLIMPIÁDON? Sok zsidóban felmerült a kérdés, hogy miért tudnak a zsidók jól bírkozni az olimpiádon?

A válasz egyszerű: — Mert állandóan bírkozni kell nekik az étellel...

Miért tudnak viszont olyan jól uszni? — Mert megtanultak uszni az órral... No és miért vannak olyan jól?... — Mert állandóan élet-halál harcot vívnak az étellel...

És miért nem tudnak kelépcsót és gerelyt vetni? — Mert a súlykot csak a németek tudják elvetni...

És miért nem tudnak nagyot ugrani? — Hát hagyják a zsidókat olyan nagyot ugrálni? Pláne Berlinben?!

És végül: miért jók a zsidó vízipótlók? — Egyszerű: mert már régen híresek a wasserpótlók, magyarul a vízi-polisok...

## A TELAVIVI AUTÓBUSZON

A telavivi autóbusszon felszáll egy kis emberke és hogy el ne essen, a foganlyut keresi, de nem éri el. Egyik kanyarulatnál, hogy el ne essen, hirtelen belekapaszkodik egy mellette álló öreg zsidó szakálába.

Igy utaznak egy ideig, az öreg zsidó észre sem veszi, hogy a szakállán csüng valaki és amikor aztán észreveszi, méltatlanul kodva mondja: — De kérem...

A kis emberke félre lép és ijedten kérdi: — Már le tetszik szállni?

## AZ ANTISZEMITÁK ÉS A TEMPLOM.

Egy hírszerosonknak valami üzleti ügyben vidéken volt dolga. A kocsis, aki a vasutól a fogadóba viszi, megmulogatta neki a város nevezetességeit:

— Ez itt a pápista templom, az ottan a kálvénisták temploma, amaz meg a lutheránusoké, ahun meg a zsinagóga.

— Aztán antiszemiták nincsenek itt? — A kocsis csercint egyet: — Lenni lehet, hogy vannak, de templomuk még nincs.

## KI A MÁZLIS.

Rothschildhoz egyszer beállított egy fiatal ember és állást kért.

— Sajnálom — mondta Rothschild — én csak mázlis embert alkalmazhatok.

— És honnan tudja megállapítani, hogy ki a mázlis?

— Aki első látásra megnyeri a tetszemet, az mázlis.

## NYARALÁSI GONDOK.

Férj és feleség nagy vitában vannak, mikor megérkezik a ház egyik jóbarátja és megkérdi hogy miről van szó.

— A nyaralásról vitázunk — mondja a férj — nem tudjuk, hova lehetne nyaralni menni. Olaszországba nem mehetünk, mert honnan vegyünk lírát, Svájcba nem mehetünk, mert honnan vegyünk frankot, Ausztriába nem mehetünk, mert honnan vegyünk schillinget? — Hát maradjatok itthon.

— Igen, igen, de honnan vegyünk lelt?

## A GÓLYA

És megkérdezték Jakob Jichakot, a siskai szentet:

— A talmud szerint héberül chaszidának hívják a gólyát, ami ájtatos jelent és jó szívet. Azért nevezik így, mert a gólya szereli az övéit. Ha ez igaz, akkor mondják nekik, miért sorolják a gólyát mégis a tisztátalan állatok közé?

A rabbi így felelt: — Azért, mert csak az övéit szereli...

253

# NÉPÜNK

MEGKERESZTÖSÉD ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA  
Strada Iosif Vulcan No. 4.  
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP  
Főszerkesztő: Wassersiro Sándor  
Feltöltő szerkesztő: Leitner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:  
Belföldön: Hítközsegeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, félévre 160, negyedévre 85 lel. Külföldön: 120—80, 45, 25 ck, 180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—6 Dollár.

## Az új Caligulák...

Elmondta a genfi világkongresszuson: **Salom Asch**

Zsidók! Van egy legendánk, amely azt mondja, hogy amikor a Szenttemplom épülete kigyulladt, megszületett Messias. Abban a pillanatban, amikor a köztől a nyakunkon van, akkor várhatjuk a megmentésünket. A legenda tovább élt és fejlődött, mi megvalósítottuk az életben s amikor nehéz napok vártak a zsidó népre, akkor a Messias születésének vajdási járdalmaitól beszélték. És valóban lártuk, hogy a zsidó történelem folyamán, minden nehéz és keserves korszak után, kezdődött egy messiánisztikus mozgalom. Ugy gondolom, hogy a szenvedés nem szeszély, amint hogy a történelem maga sem szeszélye a céltalan életnek, hanem úgy hisszük, hogy annak menete az emberi létet mozgatja s Isten Juvaltata, amelyet mi igazságosságnak nevezünk. Az igazságosság, az igazság Istene, ez a mi Istenünk szimbóluma.

Egyszerűbb szavakkal: a logika életünk egyetlen mozgatója. Most is, amikor ugytetszik, hogy a világ Jafai összelapítanak bennünket, ebben sem láthatunk egyik feltétele, mint a fejlődés logikus útját. Mi nem hisszük hogy az emberi szemmeltek és célkitűzések, az isteni szemmeltekkel és célkitűzéssel egyenértékű. Ami bűnt na követnek el, azért nem ma szoktak bűnhődni. Inkább azt mondhatjuk, hogy a bűn önmagában hordja a pusztulás csirját. Ha hiszünk abban, hogy a bűnnek meg kell szűnni, úgy ezt azért hisszük, mert a bűn önmagában hordja a bűnhődést is.

Barátaim! A kort, amelyben ma élünk, történelmünknek egy régebbi korszakkal hasonlíthatjuk össze. Volt idő, amikor a római tirannusok, akiket a római szoldatesszka a trónra segíttek, isteneknek neveztek ki magukat és papokat állítottak be szolgálatukra. Az akkor ismert világ, amely a Rajnától a sivatagig terjedt, ezt a híradást minden további nélkül tudomásul vette, mint magától értetődő természetességet és felállította Caligula szobrát a templomokban és áldozatokkal mutattak be neki. Az okos görögök minden további nélkül felvették a Cézárokat templomokba szentiek körébe. És volt egy nép, valahol Judea hegyei között, egy védtelen kicsiny népecke, amely nem akart a bálványok előtt meghajolni és földre vetette magát férjfi, asszony, gyermek, a Szenttemplom lépcsőit elől és azt mondták, inkább meghalunk, de Caligula szobrát nem engedjük templomainkban imádni, nem engedünk bálványokat a megszentelt helyre. És ez volt preludium annak, ami ezután következett: azt a különleges helyet biztosítani a történelemben, amely kategorikus elvontán hirdeti azóta, hogy nem enged bálványokat szolgálni és nem is fog sohasem!

Barátaim! Ma is hasonló időket élünk. Új Caligulák léptek a történelem színpadára, az egész világ meghajol előlük, lábait alatti hever és hizeleg nekik. És ezek a Caligulák előbb kardjait élét a zsidók nyakán élesztik ki. De azután jönnek a többiek. És a világ hatalmai közül is sokan reszketnek és sok

közülük olyan lett, mint a kicsiny reszkető zsidócskák...

Nincs kiűl és nincs mitől félünk, ha hiszünk elhivatottságunkban. Ha mi tudunk egy egész világ gyűlölete ellen harcot felvenni, ha mi szervezetség nélkül, minden kényszer nélkül képesek vagyunk a világ minden részéből összejönni, a közös zsidó eszményért, akkor nincsen semmi baj. Ha nincs is közös nyelvünk, amelyen mindnyá-

## A genfi világkongresszus nagyjelentőségű határozatokat hozott, a zsidóság megszervezésére és védelmére

Genf. A világkongresszus bezárult és igen nagyjelentőségű határozatokat hozott. Külön határozatot hozott a kongresszus a kisebbségi védelem ügyében. A határozat hangsúlyozza, hogy a világbeke egyik feltétele a kisebbségi védelem. A Népszövetség 1922 szeptember 21-én hozott határozatával kötelezettséget vállalt, hogy a kisebbségek védelmét vállalja és garantálja. Ezt a határozatot javaslatot a népszövetségi közgyűlés 1935 október 11-iki ülésén megújította. A kongresszus ennek alapján a Népszövetséghez és a civilizált világ lelkiismeretéhez fordult, hogy szerezzen gyakorlati érvényt minden országban a kisebbségi jogokért. A németországi menekültekről szóló ha-

tározatában a kongresszus köszönetet mond a Népszövetségnek, a menekültügyi hivatal lefektetéséért. Megállapítja a határozat, hogy most már bizonyos szabályozást nyert ez az ügy, ezzel szemben régebben teljes bizonytalanság uralkodott ezen a téren. Rendezni kell azt is, hogy a menekültek munkára való jogosultságát kapjanak. A kongresszus kéri az összes államokat, hogy ne engedjék meg, hogy a Harmadik Birodalom fajtörvényei náluk alkalmazassanak.

Elhatározták, hogy intervenálni fognak az orosz kormányhoz, hogy engedje meg a zsidó vallás szabad gyakorlatát, a héber nyelv használatát és a kivándorolni akarók palesztinai emigrációját.

## Zsidó áldozatok száma hatvanhét...

## Gyermekeket és nőket gyilkolnak az arab terroristák

Összeült a palesztinai zsidó nemzetgyűlés.

Jeruzsálem. A támadások folyton kiújulnak az országban. Navéj Saanában egy autót, amelyen három rendőr és egy leány ül, meglépték az arabok. Goldehber segédrendőr megsebesült és sebesülten sietett segítségért. Mikorra visszérkeztek, a többiek már halottak voltak. Szafedben bombát dobtak Alter Unger zsidó család házába. A bomba nagy pusztítást végzett. A 36 éves apa és öt éves kisfia azonnal meghaltak, a nyolcéves leánykát a beható arabok golyói ölték meg. Egy kilencéves kislány később halt bele sérüléseibe. Pénteken temették el a családot, egész Szafed gyászolt és sziveltépp jelenetek játszódtak le a sírnál. A kormány hivatalos kommunikéje súlyos szavakkal bélyegzi meg a gyermekgyilkosságot.

angol katonaság és az arab banditák között. Nyolc arab megsebesült, angol részöl nem történt sebesülés. Tel-Aviv közelében két arab megsebesült. Nabluszra ölezer font kollektív bírságot vetettek ki.

Jeruzsálemben a napokban összeült az Aszefat Hanucharim, a palesztinai zsidó nemzetgyűlés, hogy határozzon a Jisru sorsdöntő kérdéseiben. Az összejövetelt a Waad Leumi határozta el, mivel szükségese látta, hogy a zsidó lakosság legitím képviselete állást foglaljon a politikai helyzettel kapcsolatban.

A Waad Leumi elhatározta, hogy Wauchope főkörmányzóhoz kitudótltséget meneszi, amelyben feltárja a zsidó lakosság elkeseredését, Félhívást bocsájtott ki az arab lakossághoz, amelyben a béke helyreállítását kéri. Jaffát katonai kordon veszi körül amelynek célja a nyílt összejövés megakadályozása, mert a zsidó ifjuság körében rendkívül elkeseredett a hangulat, a leújabb besúllás merényletek miatt és a lehető legerősebb ellenakciókat akarják kifejteni, az arab orgyilkosokkal szemben. Az arab Jaffát véd a kormány, a zsidók ellentámadása elől, de a zsidókat nem tudja megvédeni.

